

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע:

חוק החברות (תיקון מס' 10), התשס"ח - 2008.

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בו:

בשנים האחרונות נודעת חשיבות רבה בשוקי ההון בעולם, לעקרונות ממשל תאגידי (Corporate Governance), שעניינם יצירת מנגנוני בקרה ופיקוח על אופן ניהולן של חברות. חוק החברות, התשנ"ט - 1999 (ס"ח התשנ"ט, עמ' 189) (להלן - החוק), שנכנס לתוקף בכ"ה בשבט התש"ס (1 בפברואר 2000) כולל בנוסחו דהיום, הוראות רבות הנוגעות לממשל תאגידי. בשנת 1999 פרסם הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי (ה-OECD Organization for Economic Co-operation and Development), עקרונות לממשל תאגידי ראוי. מדינות רבות בעולם אימצו עקרונות אלו, אם בקודים לממשל תאגידי (למשל, The Combined Code on Corporate Governance (June 2006) (להלן - הקוד אנגלי), ASX Corporate Governance Council (March 2003) (להלן - הקוד האוסטרלי)) ואם בדרך של חקיקה (ארצות הברית). (העקרונות עודכנו בשנת 2004).

במהלך השנים מאז חקיקת החוק, נבחן יישומם של עקרונות הממשל התאגידי בישראל, והצורך בעדכוןם נוכח ההתפתחויות בארץ והעולם. עניינים אלו נבחנו בין היתר, בידי הוועדה לבחינת קוד ממשל תאגידי בישראל בראשותו של פרופ' זוהר גושן, שפרסמה את מסקנותיה בדצמבר 2006 (להלן - ועדת גושן).

תזכיר חוק החברות (תיקון), התשס"ח - 2008 המתפרסם בזה, כולל את תיקונים לנוכח בחינות אלו, ונועד לשפר את הממשל התאגידי של החברות בישראל ולהתאימו למציאות הישראלית ולעקרונות הנהוגים בתחום זה בעולם.

ג. דברי הסבר לחוק המוצע

סעיף 1 (תיקון סעיף 1)

מוצע להבהיר, בדומה לקבוע בסעיף 1251(1) לחוק החברות האנגלי Companies Act 2006 (להלן - חוק החברות אנגלי), כי בהגדרת "דירקטור" ו"נושא משרה" נכללים גם מי שדירקטור או אורגן אחר בחברה, פועלים בהתאם להוראותיו, ואף הם יחשבו כ"דירקטור" או "נושא משרה" לפי העניין, גם אם אינם ממלאים כל תפקיד רשמי בחברה. תכלית הגדרה זו נועדה לשם הטלת האחריות המתאימה, על אותו גורם שמכוון את פעולות החברה. יצויין כי השאלה האם דירקטור או אורגן אחר בחברה פועל בהתאם להנחיותיו של אחר, להבדיל מהסתייעות בייעוץ אך תוך הפעלת שיקול דעת עצמאי, היא שאלה עובדתית הצריכה להיבחן בכל מקרה ומקרה לפי נסיבותיו.

סעיף 2 (תיקון סעיף 19)

ככלל, ניתן לחלק את הוראות חוק החברות כיום לשני סוגים: האחד, הוראות קוגנטיות, שאין להתנות עליהן, ואשר נועדו לקבוע סטנדרט מינימאלי להתנהגות החברה ביחסיה הפנימיים וביחסיה עם בעלי המניות. השני, הוראות דיספוזיטיביות, שניתן להתנות עליהן או שניתן לאמצם ואולם המחוקק איננו מביע דרך כלל את דעתו בשאלה מהי הנורמה הראויה או המומלצת. ככלל, הוראות אלה הן בבחינת ברירת המחזק, דהיינו, ההנחה העומדת מאחוריהן הינה כי צדדים רציונאליים היו מאמצים נורמה זו כנקודת מוצא, אך לא דווקא כנורמה הגבוהה ביותר. בשיטות משפט רבות מקובל, לקבוע נורמות מומלצות שאימוצן הוא וולונטרי, באמצעות דרישת "אמץ או הסבר". על פי שיטה זו, על אף שאין חובה לאמץ את הוראות הממשל התאגידי, החברה נדרשת לציין במסגרת הדוח השנתי שלה לציבור, האם אימצה את ההוראות האמורות, ואם לא אימצה, עליה ליתן הסבר לכך.

באופן דומה, מוצע לתקן את סעיף 19 לחוק, שעניינו פרטים שניתן לכלול בתקנון החברה ולהוסיף לרשימת הנושאים המפורטים בו, נורמות מומלצות בתחום הממשל התאגידי אשר על מנת שיחולו על החברות, יהיה על החברה לעגן במפורש בתקנונה. רשימת ההוראות המומלצות מפורטות בתוספת ושר המשפטים, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, רשאי להוסיף הוראות לתוספת או לגרוע ממנה.

שיטה זו מותירה בידי החברה את האפשרות שלא לאמץ הוראות שאינן מתאימות לה וכן היא מאפשרת לבחון את מידת התאמתן של ההוראות המומלצות למשק הישראלי, בטרם ייקבעו כנורמות כופות.

ביחס לנורמות המומלצות שמפורטות בתוספת, הכוונה היא לאמץ את המלצת ועדת גושן כך שתיקבע חובת גילוי לפי חוק ניירות ערך לגבי אימוצם או אי אימוצם של ההוראות בתוספת.

סעיפים 3 ו-9 (תיקון סעיפים 95 ו-121(ג))

סעיף 95 לחוק קובע כי ככלל, בחברה ציבורית, תהא הפרדה בין יושב ראש הדירקטוריון למנהל הכללי של החברה. התכלית בבסיס הסעיף היא יצירת חיץ בין הגורם המתווה מדיניות והמפקח שהוא הדירקטוריון שבראשו יושב ראש הדירקטוריון, לבין הגורם המבצע שבראשו המנהל הכללי, וזאת על מנת שהפיקוח האמור יהא אפקטיבי. סעיף 121 (ג) לחוק, מאפשר לסטות מעיקרון זה ולהסמיק את יושב ראש הדירקטוריון למלא תפקיד של מנהל כללי, ובלבד שהחליטה על כך האסיפה הכללית, לתקופה של שלוש שנים וברוב מיוחד של שני שלישים מבעלי המניות, שאינם בעלי השליטה (או מטעמים) הנוכחים בהצבעה או אם סך קולות המתנגדים לא עלה על אחוז מכלל זכויות ההצבעה בחברה. על מנת להשיג את התכלית האמורה מוצע לתקן את סעיף 95 לחוק ולקבוע כי גם מינוי של יושב ראש דירקטוריון ושל מנהל כללי שהם קרובים זה לזה בקרבת משפחה מדרגה ראשונה, יהא טעון אישור לפי סעיף 121(ג) לחוק. כמו כן מוצע להבהיר כי עיקרון הפרדת התפקידים כולל גם איסור למנות כיושב ראש הדירקטוריון את מי שכפוף למנהל הכללי במישרין או בעקיפין. על פי המוצע, לא ניתן יהיה לאשר מינוי כאמור לפי סעיף 121(ג), שכן בניגוד למינוי יושב ראש דירקטוריון כמנהל כללי שניתן להצדיקו במקרים חריגים, הרי שמינויו של מי שכפוף למנהל הכללי ליושב ראש הדירקטוריון, מביא לערבוב הסמכויות ולפגיעה בעיקרון עצמאות הפיקוח באופן שלא ניתן להתירו.

סעיף 4 (תיקון סעיף 106)

עיקרון עצמאות שיקול הדעת של הדירקטור הינו עיקרון יסודי בדיני החברות. עיקרון זה עולה בא לידי ביטוי בדין הקיים הן בחובת הזהירות והאמונים המוטלות על דירקטורים, ובאיסור החל על דירקטור להיות צד להסכמי הצבעה (סעיפים 106, 252 ו-254 לחוק החברות) והן מחלוקת הסמכויות בין האורגנים השונים בחברה והאפשרות של האסיפה כללית ליטול סמכויות הדירקטוריון רק לעניין מסוים או לפרק זמן מסוים (סעיף 50 לחוק החברות). מוצע, בדומה לקבוע בסעיף 173 לחוק החברות האנגלי והן במסמך העקרונות של OECD, לקבוע באופן מפורש בסעיף 106 לחוק, כי דירקטור, בכשירותו ככזה, חייב להפעיל שיקול דעת עצמאי בעת ההצבעה בדירקטוריון ובוודותיו ולא לפעול לפי הנחיותיו של אדם אחר.

סעיף 5 (תיקון סעיף 111)

הדירקטוריון רשאי לפעול גם במסגרת של ועדת משנה המתמנות מבין חבריו, למעט בנושאים שאינם ניתנים להאצלה שלגביהם קיימת סמכות המלצה בלבד. סעיף 111 לחוק קובע כי ועדות הדירקטוריון ידווחו באופן שוטף לדירקטוריון על החלטותיהן או המלצותיהן. מוצע להבהיר כי החלטות או המלצות של ועדות הדירקטוריון הטעונות אישור הדירקטוריון, יובאו לידיעתם של הדירקטורים זמן סביר קודם לדיון בדירקטוריון. זאת, על מנת לאפשר לדירקטוריון בחינה יסודית של החלטות הטעונות אישור או המלצה מקדמית של ועדת דירקטוריון (למשל, אישור של ועדת הביקורת לגבי עסקאות עם בעלי עניין), לרבות הנימוקים ואם היו דעות רוב ומיעוט שהובעו בדיון ועדת המשנה. בחינה כאמור תתכן רק אם החלטות מובאות בפני הדירקטורים זמן סביר טרם הדיון.

סעיפים 6 ו-7 (תיקון סעיף 115 והוספת-116א)

לוועדת הביקורת, נודע תפקיד מרכזי בבקרה על פעולתה של החברה הציבורית ובין היתר תפקידה, לעמוד על ליקויים בניהול העסקי של החברה, ולאשר פעולות ועסקאות מיוחדות הטעונות אישור לפי החוק. החוק קובע כי בוועדת הביקורת יכהנו כל הדירקטורים החיצוניים בחברה אך לא קובע את מספר חברי הוועדה, ובלבד שלא יפחתו משלושה. על מנת להבטיח את עצמאותה של ועדת הביקורת, מוצע להגדיל את משקלם היחסי של הדירקטורים החיצוניים ולקבוע כי רוב חבריה ובהם יושב ראש הוועדה יהיו דירקטורים חיצוניים. בנוסף מוצע להוסיף את סעיף 116א הקובע כי המניין החוקי לקבלת החלטות בוועדת ביקורת הוא רוב של דירקטורים המכהנים בוועדה ורוב של דירקטורים חיצוניים מבין הדירקטורים שנכחו בעת קבלת החלטה.

סעיף 8 (תיקון סעיף 117)

כאמור, ועדת הביקורת מהווה נדבך חשוב במערך הביקורת של חברה ציבורית ובין תפקידה גם בחינת הבקרה פנימית של החברה בידי המבקר הפנימי ואת הבקרה החיצונית של רואה החשבון המבקר. על מנת לשפר את המערך האמור מוצע להרחיב את סמכויות ועדת הביקורת בנוגע למבקר הפנימי ורואה חשבון המבקר. כך, תוכנית הביקורת הפנימית והמשאבים העומדים לרשותו של מבקר הפנים, היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכרו, כמו גם תפקודם של

אלה ייבחנו בידי ועדת ביקורת. כמו כן מוצע לקבוע כי ועדת הביקורת תקבע נהלים בקשר לטיפול בליקויים בניהול עסקי החברה, לרבות אלו שהתגלו על ידי עובדים וההגנה שתינתן לעובדים אלו. עוד מוצע לחייב את ועדת ביקורת לקיים לפחות אחת לרבעון התייעצויות עם מבקר הפנים או רואה החשבון המבקר, ללא נוכחות היו"ר והנהלה, על מנת לדון בליקויים שהתגלו.

סעיף 10 (תיקון סעיף 171(ה))

מוצע להבהיר כי הוראות הדיווח של תאגיד מדווח חלות גם לגבי תאגיד שהוראות פרק ה'3 לחוק ניירות ערך חלות עליו היינו – תאגיד שניירות הערך שלו רשומים למסחר בבורסה בישראל ובבורסה מחוץ לישראל אף אם הוראות סעיף 36 לחוק ניירות ערך אינן חלות עליו. מוצע להבהיר כי סמכות השר לקביעת הוראות ותנאים לאישור הדוחות הכספיים הקבועה בסעיף 171 (ה) לחוק, כוללת גם את הסמכות לדרוש את מינויים של דירקטורים שאין להם זיקה לחברה או לבעל השליטה על מנת שיהוו רוב בוועדה שתבחן את הדוחות הכספיים לפני אישורם בדירקטוריון. יודגש כי הגם שחוק החברות אינו מחייב תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק ניירות ערך, שאינו חברה ציבורית, במינוי דירקטור חיצוני הרי שלנוכח כשל השוק הנובע מפערי המידע בקרב מחזיקי אגרות החוב יש חשיבות בשילובם של דירקטורים שאין להם זיקה לחברה ולבעל השליטה בהליך אישור הדוחות הכספיים.

סעיף 11 (תיקון סעיף 194)

מוצע לקבוע בהתאם לפסיקת בית המשפט לפני חוק החברות וכן פסיקה של חלק מבתי המשפט לאחר חקיקתו, כי המבקש להגיש תביעה נגזרת, לא יידרש לפנות תחילה לחברה אלא יוכל לפנות ישירות לבית המשפט וזאת בנסיבות בהן התביעה היא כנגד מי שמוסמך להחליט על הגשת התביעה ולכן לא סביר כי יחליט על תביעה כנגד עצמו, וכן במקרים בהם יש חשש להברחת נכסים וכן מקרים אחרים בהם בית המשפט מוסמך ליתן סעד ביניים במעמד צד אחד.

סעיף 12 (הוספת סעיפים 197א - 197ב)

לתביעה הנגזרת תפקיד מרכזי באכיפת זכויותיה של החברה ובכלל זה באכיפת חובת הזהירות והאמונים של נושאי המשרה בחברה על ידי מתן זכות תביעה בשם החברה בידי בעלי מניות, דירקטורים (או נושים במקרה של חלוקה אסורה). בעל המניות המעוניין להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת צריך לנהל תביעה שאיננה תביעתו ועל כן בדרך כלל הוא אינו חשוף למידע הרלוונטי על מנת לגבש את כתב התביעה. על מנת לאפשר לבעלי מניות להגיש תביעות של החברה לטובת החברה, מוצע להסמיך את בית המשפט, ליתן צו גילוי מסמכים קודם להגשת הבקשה לאישור התביעה הנגזרת. אם יש תשתית ראייתית ראשונית לקיומם של התנאים לאישור התביעה כתביעה נגזרת.

עלות ניהולה של תביעה עלולות להרתיע הגשתן של תביעות נגזרות, ולכן, ועל מנת לתמרץ הגשתן מוצע לקבוע הסדר זהה לזה הקיים היום בקשר לתובענות ייצוגיות (בסעיף 209 לחוק). על פי ההצעה, רשות ניירות ערך תהא מוסמכת לממן תביעות נגזרות, בסכום ובתנאים שתקבע, באם שוכנעה כי יש בתביעה עניין לציבור וכי יש סיכוי סביר שבית המשפט יאשרה כתביעה נגזרת. יצויין

כי גם בתביעה הנגזרת המוגשת על ידי בעל מניות או נושה וגם בתובענה ייצוגית, מנהל התביעה, לצד הטבת נזקו (בתוספת גמול עבור מאמציו) מביא להטבת נזקו של ציבור המשקיעים שנפגע יחד איתו וכן להגברת האכיפה בשוק ההון. מטעמים אלו מוצדק בשני המקרים לאפשר לרשות ניירות ערך, להשתתף במימון התביעה.

סעיף 13 (תיקון סעיף 202)

מוצע לאפשר לכל מי שזכאי להגיש תביעה נגזרת, להתנגד לפשרה בדומה להסדר שבתובענה ייצוגית, על מנת למנוע אישור פשרות שאינן לטובת החברה.

סעיף 14 (תיקון סעיף 239)

כיום, קובע סעיף 239 לחוק, כי מינויו של דירקטור חיצוני טעון אישור של שליש מקרב בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בחברה או מטעמם, המשתתפים בהצבעה (וכן כי סך המתנגדים לא עלה על אחוז מקרב בעלי המניות). הדירקטורים בחברה ציבורית ובכלל כך דירקטורים חיצונים, מוצעים בדרך כלל, לבחינת האסיפה הכללית, על ידי הדירקטוריון. לאור מעמדו וחשיבותו של הדירקטור החיצוני, כדירקטור שאינו קשור לבעל השליטה, מוצע להגביר את כוחם של יתר בעלי מניות בחברה בבחירת הדירקטורים החיצוניים, ולחוקק את המלצת הועדה לבחינת הצעדים הדרושים להגברת מעורבות הגופים המוסדיים בשוק ההון הישראלי, בראשותו של פרופ' א. חמדני, (שהגישה המלצותיה למפקח על שוק ההון בפברואר 2008) להלן -ועדת חמדני), לפיה בחירתו של דירקטור חיצוני תהיה טעונה רוב קולות מקרב בעלי המניות שהשתתפו בהצבעה ושאינם בעלי שליטה או מטעמם. בדרך זו ניתן להבטיח כי גם בעלי מניות שאינם נמנים על בעל השליטה בחברה תומכים בדירקטור החיצוני שנבחר.

הגדלת הרוב הדרוש לשם מינוי דירקטור חיצוני עשוי להביא לכך שמיעוט קטן ביותר יכריע בשאלת המינוי. מוצע על כן לשנות את כלל ההכרעה בפסקה 239(ב)(2) לחוק, כך שדירקטורים חיצוניים יוכלו להתמנות אם סך קולות המתנגדים לא עלה על שני אחוזים מכלל זכויות ההצבעה בחברה.

סעיף 15 (תיקון סעיף 240)

על פי הגדרת "זיקה" שבסעיף 240 (ב) לחוק, קיום קשרי עבודה, או קיום קשרים עסקיים או מקצועיים, יחשבו כזיקה לעניין מועמדותו של דירקטור חיצוני, אם הקשרים האמורים הינם דרך כלל, וזאת להבדיל מקשרים כאמור, שהם חד פעמים. מוצע להבהיר כי האבחנה בין קשר חד פעמי לקשר דרך כלל, תיעשה בעת בחינת המועמד קודם למינויו. לאחר המינוי, הדירקטור החיצוני אינו רשאי לקיים קשרים כאמור לרבות קשר חד פעמי עם החברה או בעל השליטה. יצוין כי קשר עסקי, או קשר מקצועי או קשר עבודה חד פעמי יכול שיתפרש כבר היום כהפרת הוראת סעיף 244(ב) לחוק (האוסר מתן גמול בעקיפין לדירקטור החיצוני בעת כהונתו). מוצע להבהיר איסור זה.

תיקון סעיף 16 (תיקון סעיף 245)

על מנת להגביר את אי התלות של הדירקטור החיצוני בחברה ובעל השליטה, מוצע לאמץ את המלצת ועדת חמדני לפיה החברה ובעל השליטה לא יוכלו למנוע את מינויו של דירקטור חיצוני לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים, אם רוב מקרב המיעוט מעוניין בהמשך כהונתו.

תיקון סעיף 17 (תיקון סעיף 270)

סעיף 270 לחוק מונה עסקאות של החברה, הטעונות אישורים מיוחדים. עסקאות לעניין תנאי השכר של נושא משרה, טעונות אישור באם עולות לכדי "עיסקה חריגה". באחרונה גברה הביקורת הציבורית כלפי תנאי השכר המוענקים לנושאי משרה בחברות הציבוריות לכן מוצע להגביר את השקיפות והבקרה בכל הנוגע לאישור תנאי השכר של נושאי משרה בחברות ציבוריות כך שיהיו טעונים אישור מראש של ועדת הביקורת והדירקטוריון בכל מקרה, בין אם מדובר בעסקה חריגה, ובין אם לאו.

סעיף 18 (תיקון סעיף 275)

לנוכח המלצות ועדת גושן וועדת חמדני שביקשו לחזק את יכולת בעלי מניות המיעוט, ובכלל כך הגופים המוסדיים, למנוע עסקאות שאינם לטובת החברה, ולנוכח הכלל עתיק היומין של "אחרי רבים להטות", המגלם את העיקרון לפיו ההחלטה הינה ראויה אם הרוב תמך בה, מוצע לקבוע כי לעניין אישור עסקאות עם בעל השליטה מהסוגים המנויים בסעיף 270(4) לחוק החברות, יעלה הרוב הנדרש לאישור העסקאות משליש לרוב בעלי המניות, שאין להם עניין אישי בעסקה. בדומה לתיקון המוצע בסעיף 239, מוצע לקבוע גם כאן כי במקרים שסך קולות המתנגדים לא עלה על שיעור של שני אחוזים מכלל זכויות ההצבעה בחברה ניתן יהיה לאשר את העסקה.

תיקון 19 (תיקון סעיף 278)

סעיף 278(א) לחוק קובע כי דירקטור לא יהיה נוכח בישיבת דירקטוריון או ועדת הביקורת שעניינה אישור של עסקה שיש לו עניין אישי בה, וכן לא ישתתף בהצבעה לגביה. מוצע להוסיף כי האיסור האמור יחול לגבי כל נושאי משרה, ולא לגבי דירקטורים בלבד.

סעיף 20 (תיקון סעיף 280)

סעיף 280 לחוק קובע את העיקרון לפיו עסקאות עם בעלי עניין אינן תקפות, אם לא אושרו בהתאם לקבוע בחוק. בכל הנוגע לעסקאות עם בעל שליטה הסעיף מפנה, כנראה בטעות, רק ל"עסקאות חריגות" עם בעל שליטה בעוד שהחוק מחייב אישורים מיוחדים אחרים גם לגבי עסקאות אחרות עם בעל השליטה כגון שכר. מוצע לתקן חסר זה ולקבוע כי כל עסקה עם בעל שליטה המפורטת בסעיף 270(4) לחוק, אינה תקפה, אם לא אושרה כדין.

סעיף 21 (תיקון סעיף 337)

על פי הדין הקיים, הצעת רכש מלאה תתקבל רק אם שיעור ההחזקות של הניצעים שלא נענו להצעה מהווה פחות מחמישה אחוזים מהון המניות המונפק. כלל זה הינו ראוי במקרים בהם המציע מחזיק, עובר להצעת הרכש המלאה, את השיעור המותר לפי סעיף 337(ב) לחוק, היינו 90 אחוזים מכלל המניות בחברה, שכן במקרים אלו הוא מגלם את כלל הרוב. ואולם במקרים בהם שיעור

ההחזקה של בעל השליטה עובר להצעת הרכש המלאה אינו מגיע כדי תשעים אחוזים, הכלל הקיים מהווה רוב מיוחס המקשה על השלמתן של הצעות רכש מלאות, שלא לצורך. מוצע לתקן את כלל ההכרעה בהצעת רכש מלאה כך שהיא תתקבל אם נענו לה רוב מקרב הניצעים ללא קשר לשיעור החזקותיו של המציע עובר להצעה.

סעיף 22 (תיקון סעיף 338)

על פי הדין הקיים, כל בעל מניות שהיה ניצע בהצעת רכש מלאה רשאי לפנות לבית המשפט ולבקש סעד הערכה, בין אם נענה להצעה ובין אם לאו. מטרת המחוקק היתה למנוע מצב שבו הצעת הרכש יעילה, איננה מתקבלת רק משום שבעלי המניות חוששים לאבד את הזכות לסעד הערכה. מוצע ליתן למציע את האפשרות לבחור אם להעניק לכל ניצע סעד הערכה ובכך להגדיל את סיכויי שהצעת הרכש תתקבל או להעניק סעד הערכה רק למי שלא נענה להצעה. יחד עם זאת, על מנת למנוע מצב שבו הצעת הרכש מתקבלת סמוך לתום הרבעון ולניצעים אין מידע לגבי המצב העדכני של החברה במועד קיבול ההצעה, מוצע לקבוע כי במקרים בהם תחוייב החברה להגיש לפי חוק ניירות ערך, דוח תקופתי גם לאחר שהפסיקה להיות חברה ציבורית, ויש בדוח כדי להשפיע על שוויין של המניות, יוכלו גם ניצעים שהסכימו להצעה, לבקש סעד הערכה. יובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לפגוע בזכותו של כל ניצע, לרבות מי שנענה להצעה, להגיש תביעה נזיקין במקרים בהם הסכים להצעה עקב הטעיה או אי גילוי מידע שהיה עליו לגלות על פי כל דין בתאם לדיני ניירות ערך והדין הכללי.

סעיף 23 (הוספת סעיף 338א)

במקרים בהם חברה הנפיקה ניירות ערך המירים, קבלתה של הצעת הרכש המלאה והפיכת החברה לחברה פרטית אינם פוטרים את חברה מחובותיה על פי חוק ניירות ערך שכן ניירות הערך ההמירים עדיין בידי הציבור. על אף שתקנות ניירות ערך (הצעת רכש), התשי"ס – 2000, מחייבות את המציע לרכוש את ניירות הערך ההמירים במקרים בהם התקבלה הצעת רכש מלאה, אין למציע אפשרות לכפות את המכירה על מי שאינו מעוניין למכור. מוצע לאפשר למציע לרכוש בכפיה את ניירות הערך ההמירים במקרים ובתנאים בהם ניתן לכפות על בעלי המניות למכור את מניותיהם.

סעיפים 25 ו-26 (הוספת סעיף 346א ותיקון סעיף 347)

החוק קובע כי חברת חוץ (היינו חברה שהתאגדה מחוץ לישראל), לא תקיים מקום עסקים בישראל, אלא אם נרשמה כחברת חוץ במרשם רשם החברות. ואולם החוק אינו קובע הוראות לעניין חברת חוץ שנרשמה ולאחר מכן הפסיקה לקיים מקום עסקים בישראל. מוצע לקבוע כי במקרים אלו החברה תודיע לרשם כי היא הפסיקה לקיים מקום עסקים בישראל. לאחר מתן הודעה כאמור לא יחולו הוראות החוק לעניין תשלום האגרה וחובות הדיווח על פי חוק החברות, על החברה. ואולם על מנת לאפשר לנושים של החברה שהתקשרו עימה בעת שהיה לה מקום עסקים בישראל, לתבוע את החברה מבלי שתצטרך לקבל אישור מבית המשפט להמצאת כתבי בי דין מחוץ לתחום השיפוט (בהתאם לתקנה 500 לתקנות סדרי הדין), ועל מנת שלא לחייב את החברה להמשיך ולהחזיק נציג לקבלת כתבי בי דין בישראל, כפי שהיא חייבת כאשר היא מקיימת מקום עסקים בישראל, מוצע לקבוע כי חברה שהודיעה על הפסקת פעילות בישראל תוכל למסור כתובת להמצאת כתבי בי דין במקום כתובתו של הנציג בישראל, ויראו את ההמצאה לכתובת שנמסרה כהמצאה כדין אף אם

היא מחוץ לתחום השיפוט.

סעיף 27 (הוספת סעיף 362 א)

תפישת היסוד בסוגיית האכיפה של הוראות חוק החברות הייתה ועודנה, העדפת מנגנוני אכיפה פנימיים, הגברת אכיפה האזרחית (בין היתר, באמצעות התביעה הנגזרת והתובענה הייצוגית), והימנעות ככל שניתן, מסנקציות פליליות ומנהליות. (ראו, מ.אגמון, ד. לחמן – מסר, תאוריית האכיפה בהצעת חוק החברות החדש, משפטים כ"ו (תשנ"ו) 543).

יחד עם זאת, ישנן הוראות בחוק החברות אשר על אף שהפרתן ניתנת להוכחה בקלות יחסית, ועל אף שאין חוסר ודאות לגבי יישומם (כגון אי מינוי מנכ"ל, ועדת ביקורת, או שני דירקטורים חיזוניים בחברה ציבורית) אין תמריץ לתובע לאוכפן במישור האזרחי במיוחד לנוכח הקושי בהוכחת הנזק שנגרם כתוצאה מן ההפרה. מוצע על כן להסמיך את רשות ניירות ערך להטיל עיצום כספי על חברה ציבורית וחברה פרטית שחייבת בדיווח על פי חוק ניירות ערך, בסכום הקבוע בתוספת השישית לחוק ניירות ערך (בהתאם לסוג החברה ולדרגה שבה היא מסווגת לפי התוספת האמורה)..

הוראות סעיפים 25טז – כא לחוק ניירות ערך יחולו על עיצום כספי לפי סעיף זה.

סעיף 28 (הוספת סעיף 363 א)

על מנת להגביר את אכיפת הוראות החוק מוצע, בנוסף לסמכות להטלת העיצומים הכספיים, להקנות סמכות לרשם החברות להטיל על חברה מפרה סנקציות נוספות כדלקמן: הרשם יהיה רשאי להכריז על חברה שלא שלמה אגרות או לא הגישה דוח שנתי לרשם החברות, "חברה מפרה" והדבר יצויין במרשם החברות.

במקרים בהם חברה אינה משלמת אגרות, אין עוד הצדקה להעניק לה שירותים מאת רשם החברות ולכן מוצע כי החברה המפרה לא תהא זכאית לקבל שירותים חיוניים כדלקמן: (1) הרשם לא ירשום בקשה של החברה לשינוי שם. (2) הרשם לא ירשום בקשה של החברה לשינוי מטרותיה. בשני מקרים אלו אין תוקף לשינוי ללא הרישום. (3) הרשם לא ירשום שעבודים על נכסי החברה. אי הרישום כאמור יקשה על החברה לקבל אשראי מאת בנקים, כיוון שללא רישום השעבוד לא תהא להם עדיפות על פני נושים מאוחרים. מוצע להטיל את הסנקציות האמורות, גם על חברה שלא הגישה את הדוח השנתי לרשם החברות שכן אי עמידה בחובות הדיווח גורם לפרסום מידע לא מעודכן לציבור ולהטעייתו.

כמו כן מוצע לקבוע כי רשם המשכונות יהיה רשאי שלא לרשום משכונות לטובת חברה מפרה. על מנת למנוע, ככל האפשר, מצב שבו בעלי המניות בחברה מפרה שלא ניתנים לה השירותים כאמור, יקימו חברה חדשה, מוצע להסמיך את הרשם שלא לרשום חברה אשר בעלי מניותיה הם בעלי מניות בחברה מפרה או חברה מפרה או דירקטור בחברה מפרה, שהוטל עליו עיצום כספי. הסעיף המוצע דומה לדין במדינת דלוור בארצות הברית, אשר לפיו במקרה שבו חברה אינה מקיימת חובותיה לרשם החברות, ניתן להעבירה למצב של תרדמת (Coma). במצב של תרדמת החברה אינה נמחקת, ניתן לתבוע אותה, אך אין היא יכולה לתבוע או לעשות פעולות משפטיות אחרות.

התוספת

כאמור לעיל, התוספת כוללת נורמות מומלצות בתחום הממשל התאגידי אשר על מנת שיחולו על החברות, יהיה על החברה לעגן במפורש בתקנונה:

(1) בהתאם להמלצות ועדת גושן, על מנת לחזק את עצמאותו של הדירקטוריון מוצע לקבוע כנורמה מומלצת כי נוסף על הדירקטורים החיצוניים, בחברה ציבורית שאין בה בעל שליטה רוב חברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים בלתי תלויים ובחברה ציבורית שיש בה בעל שליטה, לפחות שליש מבין חברי הדירקטוריון, יהיו דירקטורים בלתי תלויים; הסיבה לאבחנה בין שני סוגי החברות נעוץ בכך שבחברות בהן יש בעל שליטה הוא הנושא במרבית הסיכון והסיכוי של ההחלטות העסקיות ויש עניין גם לבעל השליטה כמו גם לציבור המשקיעים לאפשר לו להגשים את מדיניותו העסקית בין היתר, בדרך של מינוי דירקטורים מטעמו האמונים על התווית המדיניות העסקית של החברה. ואולם בחברה בה אין בעל שליטה, וקיימת בעיית נציג בין מנהלי החברה לבעלי המניות באופן מובהק יותר, רצוי שרוב חברי הדירקטוריון יהיו בלתי תלויים בחברה. עוד מוצע בהקשר זה, כי בחברה ציבורית נושאי משרה הכפופים למנהל הכללי לא יכהנו כדירקטורים וזאת כדי לשמור על אי תלותם.

(2) לאור התפקידים המוטלים על הדירקטורים יש חשיבות כי הדירקטורים יכירו את עסקי החברה והדין החל עליהם ובכלל כן סמכויותיהם, זכויותיהם וחובותיהם לכן, מוצע כי החברה תדאג לתוכניות הכשרה לדירקטורים חדשים וכן לתוכניות עדכון לדירקטורים מכהנים על מנת שיתעדכנו בידיעותיהם. מוצע גם שהדירקטוריון ימנה אחראי ליישום הוראות סעיף זה.

(3) בדומה לסעיף 8 להצעת החוק, לעניין ועדת הביקורת, מוצע גם כי הדירקטוריון יקיים מעת לעת, ולפחות אחת לרבעון דיון בקשר לתפקוד המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, ללא נוכחותם.

(4) ברוח המלצת ועדת חמדני, מוצע לקבוע כנורמה מומלצת, כי הדירקטור החיצוני יתמנה על ידי המיעוט ללא תמיכת בעל השליטה וזאת על מנת לחזק את אי התלות של הדירקטור החיצוני בבעל השליטה.

(5) נוכח הביקורת הציבורית שהתעוררה לעניין מדיניות השכר של נושאי משרה בחברות ציבוריות, מוצע כי הדירקטוריון ידון במדיניות תגמול נושאי המשרה שאינם דירקטורים, וועדת הביקורת תדון במדיניות תגמול הדירקטורים. מדיניות התגמול של נושאי המשרה תיקבע כך שיהא בה כדי לקדם את השגת מטרות התאגיד.

ג. השפעת החוק על תקציב המדינה

הצעת החוק תגביר את האכיפה לעניין תשלום אגרות רשם החברות.

ד. השפעת החוק המוצע על התקן המנהלי

אין.

ה. להלן נוסח החוק המוצע

חוק החברות (תיקון מס' 10), התשס"ח - 2008

1. תיקון סעיף 1 בחוק החברות, התשנ"ט-1999,¹ (להלן- החוק העיקרי), בסעיף 1 -
- (1) בהגדרה "דירקטור" בסופה יבוא "לרבות מי שדירקטור, פועל בהתאם להוראותיו, בדרך כלל או לעניין מסויים ואף אם אינו ממלא כל תפקיד בחברה".
- (2) בהגדרה "נושא משרה" בסופה יבוא "לרבות מי שאינו בעל תפקיד בחברה והחברה פועלת בהתאם להוראותיו בדרך כלל או לעניין מסויים".
2. תיקון סעיף 19, בסעיף 19, אחרי פסקה (3) יבוא -
- "(4) הוראות ממשל תאגידי מומלצות, המפורטות בתוספת השנייה; השר בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, רשאי להוסיף עקרונות לתוספת או לגרוע ממנה".
3. תיקון סעיף 95, בסעיף 95 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א) אחרי "מנהלה הכללית של החברה" יבוא "או קרובו" ובסופו יבוא "וכן לא יכהן כיושב ראש הדירקטוריון מי שכפוף למנהל הכללית במישרין או בעקיפין";
- (2) בסעיף קטן (ב) אחרי "ליושב ראש הדירקטוריון" יבוא "או קרובו" ובסופו יבוא "וכן לא יוקנו לא סמכויות של מי שכפוף למנהל הכללית במישרין או בעקיפין והוא לא יהא בעל תפקיד אחר בחברה הציבורית או בתאגיד בשליטתה למעט כהונה כיושב ראש דירקטוריון בחברות בנות".
4. תיקון סעיף 106, בסעיף 106 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת במקום "הסכמי הצבעה" יבוא "שיקול דעת עצמאי והסכמי הצבעה";
- (2) אחרי "ככזה" יבוא "יפעיל שיקול דעת עצמאי בהצבעה בדירקטוריון" ואחרי "ויראו" יבוא "באי הפעלת שיקול דעת עצמאי או".
5. תיקון סעיף 111, בסעיף 111(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "החלטות או המלצות הטעונות אישור הדירקטוריון, יובאו לידיעת הדירקטורים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון".

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189

- בסעיף 115 לחוק העיקרי –
6. תיקון סעיף 115
- (1) בסעיף קטן (א) במקום "וכל" יבוא "כל" ובסופו יבוא "ויהו בה רוב";
- (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) יושב ראש ועדת הביקורת יהיה דירקטור חיצוני."
7. הוספת סעיף 116א
- "116א. מניין חוקי בישיבות ועדת הביקורת המניין החוקי לקבלת החלטה בועדת הביקורת, יהיה רוב של דירקטורים מבין חברי הוועדה, ורוב של דירקטורים חיצוניים מבין הדירקטורים שנכחו בעת קבלת ההחלטה."
8. תיקון סעיף 117
- (1) בפסקה (1) בסופו יבוא: "במסגרת ההתייעצויות לגבי ליקויים כאמור, תקיים ועדת הביקורת לפחות אחת לרבעון, ישיבה אחת עם מבקר הפנים או רואה החשבון בקשר לליקוי הנדון, לפי העניין, ללא נוכחות של יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וכל מי שכפוף במישרין למנכ"ל";
- (2) אחרי פסקה (2) יבוא:
- "(3) לאשר את תוכנית העבודה של מבקר הפנים, לבחון את מערך הבקרה הפנימית ואת תפקודו של מבקר הפנים ולהבטיח שעומדים לרשותו, המשאבים והכלים הנחוצים לו למילוי תפקידו;
- (4) לקבוע הסדרים לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדים בקשר לליקויים בניהול עסקי החברה ולגבי ההגנה שתינתן לעובדים;
- (5) לבחון את היקף עבודת רואה החשבון המבקר ושכרו; מינתה החברה ועדה לבחינת דוחות כספיים כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין אישור הדוחות הכספיים), התשס"ז – 2007, רשאית היא לקבוע כי בחינה זו תיעשה על ידה."
9. תיקון סעיף 121
- בסעיף 121(ג) לחוק העיקרי, אחרי "את יושב ראש הדירקטוריון" יבוא "או קרובו".
10. תיקון סעיף 171
- (1) בסעיף קטן (א) במקום "ולמעט חברה ציבורית כאמור בסעיף קטן (ד)" יבוא "ותאגיד שהוראות פרק ה' לחוק ניירות ערך חלות עליו";
- (2) בסעיף קטן (ה) אחרי "אישור הדוחות הכספיים" יבוא "לרבות לעניין החובה למנות ועדת דירקטוריון לבחינת הדוחות הכספיים, כשירות החברים בה, ומידת זיקתם

לחברה או לבעל השליטה".

11. תיקון סעיף 194 .11 בסעיף 194 לחוק העיקרי בסופו יבוא "אלא אם התקיים אחד מאלה:
- (1) למרבית יחידי האורגן המוסמך להחליט על הגשת התביעה, עניין אישי בהחלטה;
- (2) מתקיימים נסיבות שבשלן בית משפט היה דן בהחלטה במעמד צד אחד."
- אחרי סעיף 197 יבוא:
- "197א. בקשה לגילוי מסמכים
- מי שרשאי להגיש תביעה נגזרת לפי סעיף 197, רשאי לבקש מבית המשפט כי יורה לחברה לגלות מסמכים הנוגעים לשאלות הרלוונטיות להליך אישור התביעה הנגזרת, ובלבד שהעמיד תשתית ראיתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים הקבועים בסעיף 198(א).
- 197ב. מימון רשות
- (א) מי שמבקש להגיש תביעה נגזרת בשם חברה ציבורית רשאי לבקש מרשות ניירות ערך לשאת בהוצאותיו; בסעיף זה, "חברה ציבורית" - חברה שניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה בישראל או שהוצעו לציבור בישראל על פי תסקיף כמשמעותו בחוק ניירות ערך.
- (ב) שוכנעה רשות ניירות ערך כי יש בתביעה עניין לציבור וכי יש סיכוי סביר שבית המשפט יאשר אותה כנגזרת, רשאית היא לשאת בהוצאות התובע, בסכום ובתנאים שתקבע.
- (ג) פסק בית המשפט לטובת החברה הציבורית, רשאי הוא להורות בפסק הדין על שיפוי רשות ניירות ערך בשל הוצאותיה."
13. תיקון סעיף 202 .13 בסעיף 202 לחוק העיקרי האמור בו יסומן (א) ואחריו יבוא:
- (ב) נתבקש בית המשפט לאשר פשרה או הסדר, יורה על פרסום הודעה על פרטי ההסדר או הפשרה; בעל מניה, דירקטור, או נושא לעניין תביעה נגזרת לפי סעיף 204, רשאים להגיש, בתוך מועד שיקבע בית המשפט, התנגדות לאישור ההסדר או הפשרה.
14. תיקון סעיף 239 .14 בסעיף 239(ב) לחוק העיקרי –
- (1) בפסקה (1) במקום "לפחות שליש" יבוא "רוב";
- (2) בפסקה (2) במקום "אחוז אחד" יבוא "שני אחוזים".
15. תיקון סעיף 240 .15 בסעיף 240 לחוק העיקרי בהגדרת "זיקה" - אחרי "דרך כלל" יבוא "ולעניין דירקטור חיצוני מכהן, קיום קשרים כאמור אף אם אינם דרך כלל,".
16. תיקון סעיף 245 .16 בסעיף 245 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) חברה תמנה את הדירקטור החיצוני לתקופת כהונה נוספת

כאמור בסעיף קטן (א) אם התקיימו כל אלה :

(1) בעל מניות אחד או יותר המחזיקים אחוז אחד או יותר מכלל זכויות ההצבעה בחברה הציעו את מועמדותו לכהונה נוספת ;

(2) מועמדותו של הדירקטור אושרה באסיפה הכללית על ידי רוב מקרב בעלי המניות שאינם בעלי שליטה בחברה או מי מטעמם הנוכחים בהצבעה ; במניין כלל הקולות של בעלי המניות האמורים לא יובאו בחשבון קולות הנמנעים."

תיקון סעיף 270 17. בסעיף 270 (2) לחוק העיקרי, לפני "מתן פטור" יבוא "התקשרות של חברה עם נושא משרה שאינו דירקטור באשר לתנאי כהונתו לרבות".

תיקון סעיף 275 18. בסעיף 275 (א)(3) לחוק העיקרי – (1) בסעיף קטן (א), במקום "לפחות שליש" יבוא "רוב" ; (2) בסעיף קטן (ב), במקום "אחוז אחד" יבוא "שני אחוזים".

תיקון סעיף 278 19. בסעיף 278 בכותרת במקום "דירקטורים" יבוא "נושאי משרה" ובסעיף קטן (א) במקום "דירקטור" יבוא "נושא משרה".

תיקון סעיף 280 20. בסעיף 280 (א) לחוק העיקרי, במקום "חריגה של חברה ציבורית עם בעל שליטה בה" יבוא "כמפורט בסעיף 270(4)".

תיקון סעיף 337 21. בסעיף 337 (א) לחוק העיקרי, במקום "שלא נענו להצעה מהווה פחות מחמישה" יבוא "שנענו להצעה מהווה למעלה מחמישים".

תיקון סעיף 338 22. בסעיף 338 לחוק העיקרי – (1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(1א) המציע רשאי לקבוע, בתנאי הצעת הרכש המלאה, כי הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי ניצע שנענה להצעת הרכש המלאה שהתקבלה כאמור בסעיף 337(א) ; קבע המציע כאמור, יחולו הוראות סעיף קטן (א) רק לגבי ניצע שלא נענה להצעת הרכש המלאה ;

(2א) אין באמור בסעיף קטן (1א), כדי למנוע מניצע שהסכים להצעה, להגיש בקשה לפי סעיף קטן (א), אם נקבעה בדין חובה להגיש דוחות לרשות ניירות ערך לאחר הפיכתה של החברה לחברה פרטית, ויש בדוחות כדי להשפיע על שווי המניות.

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "ממועד קבלת הצעת הרכש המלאה" יבוא "ואם נקבעה חובה להגיש דוחות כאמור בסעיף קטן (2א), ממועד הגשת הדוח".

הוספת סעיף 23. אחרי סעיף 338 לחוק העיקרי יבוא :

			א338
			"א338. הצעת רכש לניירות ערך הניתנים להמרה או מימוש למניות נקבעה בדין חובה להצעת רכש של ניירות ערך הניתנים להמרה או מימוש למניות, יחולו הוראות סעיפים 337 ו-338 בשינויים המחויבים, גם על הצעת ניירות ערך אלה."
	סעיף 24.	תיקון א345	בסעיף 345(ב) במקום "בתוספת" יבוא "בתוספת הראשונה" ובמקום "התוספת" יבוא "התוספת הראשונה".
	סעיף 25.	הוספת א346	אחרי סעיף 346 לחוק העיקרי יבוא : "א346. חברה שהפסיקה לקיים מקום עסקים בישראל חברה שהפסיקה לקיים מקום עסקים בישראל על כך לרשם, תהא פטורה מחובת תשלום אגרות וחובות דיווח על פי פרק זה, ממועד ההודעה לרשם.
	סעיף 347 26.	תיקון סעיף 347	בסעיף 347 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן (א) ואחריו יבוא : "ב) חברה שהודיעה לרשם כאמור בסעיף 346א, רשאית לבטל את ההרשאה שהודע עליה כאמור בסעיף 346, אם מסרה לרשם מען אחר, ויראו כתבי בי דין והודעה שיש להמציאם לחברה הנוגעים לפעילות החברה בעת שקיימה מקום עסקים בישראל, כאילו הומצאו כדון, אם מוענו לכתובת שנמסרה לרשם ונשלחו לשם בדואר."
	סעיף 27.	הוספת א362.	א362. עיצום כספי המוטל על ידי רשות ניירות ערך (א) היה לרשות יסוד סביר להניח כי בחברה כמשמעותה בסעיף 171(א), נעשה מעשה או מחדל כמפורט להלן, רשאית היא להטיל עליה עיצום כספי בסכום הקבוע בתוספת השישית לחוק ניירות ערך, בהתאם לסוג החברה ולדרגה שבה היא מסווגת לפי התוספת האמורה : (1) הדירקטוריון לא קבע את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים שעליהם להיות בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית בניגוד לסעיף 92(12); (2) לא מינתה יו"ר דירקטוריון, בניגוד לסעיף 94 (א); (3) הדירקטוריון לא מינה ועדת ביקורת, בניגוד לסעיף 115; (4) לא מינתה מנהל כללי, בניגוד לסעיף 119; (5) לא מינתה מבקר פנים, בניגוד לסעיף 146; (6) מכהן בחברה דירקטור שהורשע, בניגוד לסעיף 226; (7) לא מינתה לפחות שני דירקטורים חיצוניים, בניגוד לסעיף 239(א); (8) לא מינתה דירקטור חיצוני בן מין אחד כאשר כל חברי הדירקטוריון בעת המינוי הינם בני המין השני, בניגוד לסעיף 239(ד);

(9) לא מינתה דירקטור חיצוני בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית בניגוד להוראות סעיף 240(א1); (1);
(10) בוועדה הרשאית להפעיל סמכות מסמכויות הדירקטוריון, לא מכהן לפחות דירקטור חיצוני אחד, בניגוד לסעיף 243.

(ב) הוראות סעיפים 25טז – כא לחוק ניירות ערך, יחולו על עיצום כספי לפי סעיף זה.

אחרי סעיף 363 יבוא :

"363א. הכרזה על חברה מפרה

הוספת
סעיף 28.
363א

(א) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה לא שילמה אגרה או תשלומים אחרים שהיא חייבת בהם לפי סעיף 44(6), או לא הגישה דוח שנתי לפי סעיף 141 או 348 רשאי הוא להכריז על החברה כי היא חברה מפרה ולרשום את דבר ההכרזה במרשמו (בסעיף זה – חברה מפרה).

(ב) הרשם רשאי לסרב לרשום –

(1) פעולות של חברה מפרה המפורטות בסעיף 40;

(2) שיעבוד על נכסי חברה מפרה;

(3) חברה שבין בעלי מניותיה, בעלי מניות של חברה מפרה, חברה מפרה או דירקטור של חברה מפרה שהוטל עליו עיצום כספי לפי סעיף 360 לחוק.

(ג) רשם המשכונות כמשמעותו בתקנות המשכון (סדרי רישום ועיון), התשנ"ד – 1994, רשאי לסרב לרשום משכון לטובת חברה מפרה.

(ד) תיקנה החברה את ההפרה שבשלה הוכרזה כחברה מפרה, ימחוק הרשם את דבר ההכרזה.

"התוספת" תיקרא "התוספת הראשונה" ואחריה יבוא :

הוספת התוספת
29.
השניה

התוספת השנייה –

עקרונות ממשל תאגידי מומלצים

(סעיף 19)

(א) בחברה ציבורית שאין בה בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה - בעל שליטה), רוב חברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים בלתי תלויים;

(ב) בחברה ציבורית שיש בה בעל שליטה, לפחות שליש מבין חברי הדירקטוריון, יהיו דירקטורים בלתי תלויים;

(ג) בחברה ציבורית נושאי משרה הכפופים למנכ"ל לא יכהנו כדירקטורים.

(א) החברה תדאג לתוכניות הכשרה לדירקטורים חדשים וכן

1.
הרכב
הדירקטוריון

2.
הכשרת

<p>לתוכניות עדכון לדירקטורים מכהנים על מנת לעדכן את ידיעותיהם בתחום עסקי החברה והדין החל על החברה ועל הדירקטורים.</p> <p>(ב) הדירקטוריון ימנה אחראי ליישום הוראות סעיף זה.</p>	<p>הדירקטוריון</p>
<p>הדירקטוריון יקיים מעת לעת, ולפחות אחת לרבעון דיון בקשר לתפקוד המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, ללא נוכחותם.</p>	<p>3. ישיבות ללא נוכחות המנהל הכללי והכפופים לו</p>
<p>בסעיף 239(ב), במקום פסקה (1) יבוא "במניין הקולות באסיפה הכללית, לא יכללו בעלי שליטה בחברה או מי מטעמם".</p>	<p>4. מינוי דירקטור חיצוני</p>
<p>(א) הדירקטוריון ידון במדיניות תגמול נושאי המשרה שאינם דירקטורים, וועדת הביקורת תדון במדיניות תגמול הדירקטורים.</p>	<p>5. תגמול דירקטורים ונושאי משרה</p>
<p>(ב) מדיניות הגמול של נושאי המשרה תיקבע כך שיהא בה כדי לקדם את השגת מטרות התאגיד.</p>	<p>6. הצבעה בכתב</p>
<p>הצבעה בכתב באסיפה הכללית תתאפשר באמצעות האינטרנט.</p>	<p>הצבעה באמצעות האינטרנט</p>